

2018-08-20

2018-09-07, reviderad

2018-09-19, reviderad

Socialnämnden

Dnr Son 2018/362

Ordförandeförslag om att vid extrema väder öka beredskapen på äldreboenden och generellt inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

Ordförandes förslag till socialnämnden:

1. Socialförvaltningen ges i uppdrag att se över rutiner och åtgärdsplaner samt att öka beredskapen på äldreboenden och i äldreomsorgen vid värmeböljor/extrema väder.
2. Socialförvaltningen ges i uppdrag att ändra normen på äldreboendena så att bordsfläkt ingår i boendestandarden och se över möjligheterna att ha portabla AC-anläggningar tillgängliga.
3. Socialförvaltningen ges i uppdrag att se över hur ventilationen i fastigheterna kan förbättras.
4. Socialförvaltningen ges i uppdrag att inventera förekomsten av markiser, persienner etc på våra äldreboenden. Där behov finns av att minska inflöde av solljus skall sådana installeras.
5. Socialförvaltningen ges i uppdrag att se över utemiljöerna så att de i större utsträckning kan nyttjas under sommartiderna.

Ärendet i korthet

Sommarens långvariga värmebölja har haft stor inverkan på inomhusmiljön på våra äldreboenden, både för de äldre och för personalen. Därför vill den styrande koalitionen Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centern ge socialförvaltningen i uppdrag att se över rutiner och åtgärdsplaner samt öka beredskapen inom äldreomsorgen för att bättre kunna möta behov av insatser vid extrem väderlek. Det handlar om att se över inomhusklimat och arbetsmiljön på våra äldreboenden och generellt inom äldreomsorgen. En åtgärd är att bordsfläktar ska ingå som en del i boendestandarden på äldreboenden, att även se över om ventilationen i fastigheterna kan förbättras i befintliga äldreboende samt att en översyn av utemiljöerna genomförs så att de i större utsträckning kan nyttjas under varma sommarperioder.

Bakgrund

Sommarens extrema värmebölja i juli med flera veckors värme på 30 grader och mer har haft stor inverkan på inomhusmiljön på våra äldreboenden både för äldre och personal, men också för äldre som bor i hus eller egna lägenheter. Möjligheterna till det aktiva liv många vill ha minimeras och energin går åt till att klara värmen. Förvaltningens agerande under veckorna med extremvärme är berömvärd. Under perioden besöktes samtliga äldreboenden i kommunen och även hemtjänsten av ordförande i socialnämnden och ansvariga chefer för att få en bild över vad kommunen behöver göra på kort sikt och vad som behöver göras framåt för att minimera ohälsa på grund av extrem värme. Samtal har förts med personal, chefer, äldre och anhöriga om hur personalen hanterar den extrema värmeböljan.

Bilden är tydlig att kommunens äldreomsorg i huvudsak klarar utmaningarna med extremväder. Personalen och verksamheten har fokuserat på att se till att äldre fått i sig tillräckligt med vätska, salter och annat som är viktigt för att förhindra uttorkning. Det finns rutiner för hur man kan stänga ute värmen och hur man kan vädra/svalka för att minimera hettan, men vi kan dock konstatera att de inte alltid används eller är kända och uppdaterade. Men det har också krävt en stor kreativitet bland personalen för att hitta lösningar. Exempelvis samlade Socialförvaltningen samlade in bordsfläktar från kontoren för att tillfälligt placeras i äldreboenden efter förfrågan från boenden, andra lösningar som fotbad, blomduschar och ökad duschning har varit ytterligare sätt att klara den akuta situationen. Inga rapporter finns om uttorkning och det känns väldigt tryggt att vi har en så engagerad och kunnig personal inom äldreomsorgen som hittar lösningar när situationen så kräver.

Socialstyrelsen ger regelbundet ut rekommendationer gällande åtgärder när värmeböljor uppstår om hur man ska/kan hantera värmen, men det är inte alltid som rekommendationerna når alla led i verksamheten. Därför är det viktigt att förvaltningen ser över rutinerna så att de är aktuella och kända i verksamheten.

Vid besöken och mötena efterfrågas framförallt bordsfläktar och portabla AC-anläggningar som kan nyttjas i gemensamma utrymmen. Äldre hus har en sämre ventilation och kan behöva kompletteras med olika AC-möjligheter. Andra åtgärder är rutiner på hur man ska hantera vätska, salter och vila. Idag är bordsfläkt något som inte ingår i utrustningen i lägenheterna på våra omsorgsboenden, och det är upp till varje boende att ombesörja inköp av fläkt. Därför vill vi ge förvaltningen i uppdrag att ändra regelverket för utrustning av lägenheterna så att en bordsfläkt är en norm för utrustningen i varje lägenhet på våra boenden. Det är en enkel åtgärd som kan göra boendemiljön mer behaglig även när det inte är en extrem värme.

Ventilationen i våra fastigheter behöver också ses över. Ventilationen i äldre fastigheter har sämre förutsättningar men även i nyare fastigheter finns det problem. Flera av äldreboende uppgav att de hade brister eller obefintlig ventilationen på vissa delar av fastigheten men också i produktionsköken.

Solljus som strålar in i ett rum påverkar i stor utsträckning innetemperaturen. En generell genomgång över hur det ser ut med möjligheter att begränsa inflöde av solljus vid våra äldreboenden bör göras och utifrån denna bör sedan lämpliga åtgärder vidtas.

När det gäller hemtjänstens verksamhet är det andra förutsättningar som gäller. I grunden är det dock samma uppdrag, det vill säga att se till att uttorkning inte sker och förbygga ohälsa på grund av värme. Att ha sin arbetsplats hemma hos brukarna är en utmaning vid extrema väderförhållanden, därför behöver även rutiner inom hemtjänsten ses över och förstärkas. Även här kan det vara bra att se över möjligheterna om bordsfläktar för utlåning men också att det finns rekommendationer om att brukarna själva kan se över sin beredskap vid värmeböljor.

Under 2018 har styrande koalitionen med Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centern avsatt 5 miljoner kronor för upprustning av utemiljöerna. Arbetet med upprustningen av utemiljöerna pågår. Kommunen har ett beslut om att det ska finnas utemiljöer på våra äldreboenden som möter sinnen – en sk sinnenas trädgård. Ett exempel på vad som gjorts för att förbättra miljön är att man på Tallbohovs äldreboende har satt upp en större markis, vilket gjort att möjligheterna för utevistelse ökat markant. Utemiljöerna behöver ses över ytterligare så att det är möjligt att använda dessa även när det är varmare utetemperaturer.

Handlingar

1. Ordförandes skrivelse, reviderad 2018-09-19

Slutsatser

För att ytterligare öka och förbättra förutsättningarna för kommunen att upprätthålla en god inom- och utomhusmiljö för de äldre vid värmeböljor, föreslår ordförande att socialnämnden godkänner ovanstående förslag till beslut, och att socialförvaltningen ges i uppdrag att arbeta vidare med utmaningarna kring extrem väderlek.

Bengt Harju (S)
Socialnämndens ordförande